

صراط؛ سلطنت قرآن بر سایر صحف

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ...

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا (9) ذات اقدس اله به پیغمبر(ص) فرمود: «أَنْ اتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ»؛ معلوم می‌شود مطالب قرآن به‌عنوان «مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ» مطرح است. در سوره مبارکه «انعام» وقتی نام بسیاری از انبیا(ع) را برد فرمود: «فِيهِدَاهُمْ أَقْتِدَهُ» (1) نه «بهم اقتده»؛ فرمود به هدایتی که ما به اینها دادیم- به همان هدایت- اقتدا کن! معلوم می‌شود هدایت انبیا یکی است، ملت انبیا یکی است، روش انبیا یکی است منتها «بعضها فوق بعض» که «تِلْكَ الرَّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَي بَعْضٍ» (2) «لَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَي بَعْضٍ» (3) «تِلْكَ الرَّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَي بَعْضٍ» در يك راستاست؛ «بعضی‌ها فوق بعضی» هستند. بنابراین «قرآن» مهیمن بر سایر صحف است؛ هیمنه دارد، سلطنت دارد، سلطان همه کتاب‌ها قرآن است، نباید به این فکر باشیم که قرآن را با تورات بسنجیم یا بگوییم تورات این نقص را دارد، قرآن کامل است. تورات محرف که تورات نیست، انجیل محرف که انجیل نیست، اگر تورات اصیل بود، انجیل اصیل بود این «هُدًى لِلنَّاسِ» است؛ چه اینکه در همین سوره مبارکه «اسراء» که شروع شد در چند آیه قبل فرمود: «وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ». بنابراین هم «تورات» هُدًى لِلنَّاسِ است، هم انجیل، هم قرآن؛ هم کتب انبیا و صحف انبیاي دیگر. ما اگر خواستیم بگوییم «إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ» یعنی اسلام در برابر مکتب‌های دیگر «يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ» و دینی هم که انبیا آوردند اسلام است برابر همان آیه‌ای که در سوره «آل‌عمران» گذشت یعنی آیه 19 سوره «آل‌عمران»؛ این بود: «إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ»؛ خدا يك دين دارد و آن اسلام است. البته شریعت و منہاج فرق می‌کند که زیرمجموعه همین اسلام است. «و بعضها فوق بعض» اند برای اینکه انبیا «بعضها فوق بعض» اند؛ این اسلام را درك می‌کنند و می‌آورند و مراحل کامله را طی می‌کنند ولي نسبت به توده مردم فرق نمی‌کند؛ اما مردم چقدر از قرآن مدد می‌گیرند؟ آیت‌الله جوادی آملی